WARIES MISDAADREEKS · Nº 019

BOSBERG IN OOSTSTELLINGWERF

De zaak van de nachtelijke kluis

Vijf verhoren · één nacht in het Drents-Friese Wold
Eén van hen liegt over waar hij was

UITGEVERIJ WARIES

AAN DE LEZER

EEN TWEEDE PAAR OGEN

Leeuwarden, maandag 14 september 2026, 20.15 uur

Geachte lezer,

Morgenochtend om tien uur moet ik beslissen wie er in deze zaak wordt aangehouden, en of er iemand wordt aangehouden. Het team heeft hard gewerkt. Te hard misschien: wie twee dagen lang verhoort, hoort op den duur wat hij verwacht te horen. Daarom stuur ik u het dossier, zoals het er vanavond bij ligt. Ongeordend waar het ongeordend is, met de onhandigheden en de herhalingen die bij echte verhoren horen.

De feiten zijn eenvoudig. In de nacht van zaterdag 12 op zondag 13 september is in Post Bosberg, het boswachtershuis van Stichting De Zandloper aan de voet van de Bosberg in Appelscha, een oude kluis opengeboord. Er verdween € 6.480 contant: de opbrengst van een natuurmarkt en een nachtexcursie. Wie het geld zag liggen, was die avond bij de excursie. Vijf van hen waren die nacht buiten, ergens in of bij het Drents-Friese Wold: twee boswachters, twee kampeerders en een schipper die met zijn schip in de Compagnonsvaart lag.

Alle vijf zijn zondag gehoord. Alle vijf vertellen waar ze waren. En ik ben er inmiddels van overtuigd dat in *elk* van die vijf verhoren iets niet waar is. Mensen liegen om allerlei redenen: uit schaamte, uit liefde, uit angst voor een oud strafblad, uit trots. De meeste van die leugens zijn menselijk en voor deze zaak onbelangrijk.

Maar één van de vijf liegt over waar hij was toen de kluis werd gekraakt. Die leugen zoek ik.

Lees de stukken in de volgorde waarin ze zijn binnengekomen. De verhoren zijn letterlijk uitgewerkt; de alinea's zijn genummerd zodat u kunt verwijzen. Na de verhoren volgen de stukken die maandag zijn binnengekomen. Vertrouw geen enkele verklaring alleen omdat ze stellig klinkt, en wantrouw er geen alleen omdat ze onhandig is.

Ik hoor graag van u voor tien uur.

Met vriendelijke groet,

E. Brandsma
mr. E. Brandsma, officier van justitie

UW OPDRACHT

VIND DE LEUGEN

Beantwoord na het lezen van het dossier de volgende vragen. Elk antwoord moet steunen op minstens twee stukken. Noteer bij elk antwoord waar u het bewijs vond: verhoor en alinea, of het nummer van het stuk.

1. Wie van de vijf liegt over waar hij was toen de kluis werd gekraakt?
2. Waar was hij werkelijk, en hoe kwam hij de post binnen?
3. Tussen welke tijden werd de kluis opengeboord?
4. Welke uitspraken in zijn eigen verhoor kunnen niet waar zijn? Noem er minstens twee.
5. Wat legde wildcamera 1 om 02.31 uur werkelijk vast?
6. Welke leugen vertelde elk van de andere vier, en waarom?

HOE U DIT BOEK GEBRUIKT

Het dossier bestaat uit 27 stukken. De stukken 1 tot en met 9 lagen er zondagochtend; de stukken 10 tot en met 14 zijn de vijf verhoren van zondag; de stukken 15 tot en met 27 kwamen zondagavond en maandag binnen. Achter in het boek vindt u twee werkbladen (een tijdlijn en een overzicht van de vijf), een antwoordformulier, hints in drie niveaus en de oplossing. De hints staan op hun kop, zodat u niet per ongeluk te veel ziet.

Begin met de kaart (stuk 3) en de plattegrond (stuk 2). Het loont om tijdens het lezen elk tijdstip meteen op werkblad 1 te noteren.

SPEELDUUR

Reken op twee tot vier uur. Wie de stukken één keer vlot doorleest, is na anderhalf uur bij de oplossing; wie elke verklaring tegen de andere legt, heeft er een avond aan.

LEESWIJZER

HOE DIT DOSSIER WERKT

DE VERHOREN

De vijf verhoren (stukken 10 tot en met 14) zijn letterlijk uitgewerkt van een geluidsopname. Stopwoorden zijn deels weggelaten, aarzelingen en herhalingen niet. Elke alinea heeft een nummer in de linkermarge; in de oplossing wordt daarnaar verwezen als "verhoor 3, al. 41". Wie spreekt, staat in kapitalen vooraan: de verhoorders in groen, de gehoorde in zwart. Tussen vierkante haken staat wat de uitwerker zag maar niet hoorde.

DE ANDERE STUKKEN

Verklaringen van bijfiguren zijn "zakelijk weergegeven": een rechercheur heeft ze samengevat en in de ik-vorm opgeschreven, zoals in een proces-verbaal gebruikelijk is. Ze zijn minder letterlijk dan de verhoren, maar door de getuige gelezen en goedgekeurd. Schetsen en kaarten zijn door het team getekend en dus vereenvoudigd.

TIJDEN

Alle tijden zijn in de 24-uursnotatie. 02.31 uur is half drie 's nachts, in de nacht van zaterdag op zondag. Apparaten (camera's, telefoons, apps) schrijven tijden met een dubbele punt: 02:31:12. Waar de klok van een apparaat afwijkt, staat dat bij het stuk vermeld.

AFKORTINGEN

W en **K**: inspecteur Wiersma en rechercheur Koopman · **OvJ**: officier van justitie · **PV**: proces-verbaal · **IR**: infrarood · **gps**: plaatsbepaling via satelliet · **SQM**: hemelhelderheidsmeter (stuk 25) · **IMG_4200**: bestandsnaam van een foto, oplopend genummerd.

EEN WAARSCHUWING

Niet alles in dit dossier is even belangrijk, en niet elke leugen is een misdaad. Wie alles verdacht vindt, vindt niets. Wie niets verdacht vindt, ook niet.

INHOUD

VOORWERK

Aan de lezer 3

Uw opdracht 4

Leeswijzer 5

Personen in dit dossier 8

DEEL I · ZONDAGOCHTEND

01 Aantreffen kluiskraak Post Bosberg 10

02 Plattegrond van de post 12

03 Kaart en afstanden 13

04 De excursie 15

05 Twaalf deelnemers 16

06 Zesduizend vierhonderdtachtig 17

07 Afgevinkt om negen over twaalf 18

08 Het raam, de kluis en de boor 19

09 De negen andere deelnemers 22

DEEL II · VIJF VERHOREN

10 Verhoor 1 · Femke Lageveen 24

11 Verhoor 2 · Henk Oosterhof 30

12 Verhoor 3 · Ruben Dijkhuis 36

13 Verhoor 4 · Marloes Kuiken 41

14 Verhoor 5 · Klaas Veldhuis 45

WIE IS WIE

PERSONEN IN DIT DOSSIER

DE VIJF

Femke Lageveen (31) Excursieleider en boswachter bij Stichting De Zandloper. Woont in Oosterwolde. Leidde de nachtexcursie, telde het geld en sloot de post af.

Henk Oosterhof (59) Boswachter, sinds dertig jaar beheerder van Post Bosberg. Woont in de Boerestreek, Appelscha. Hond: Sjors, een Duitse staander.

Ruben Dijkhuis (44) Systeembeheerder uit Zwolle, astrofotograaf. Kampeert sinds donderdag op natuurkampeerterrein De Heidepieper.

Marloes Kuiken (28) Verpleegkundige uit Drachten. Kampeert sinds vrijdag alleen op De Heidepieper.

Klaas Veldhuis (64) Schipper, woont aan boord van de motortjalk Hillegonda, die bij de sluis in Appelscha ligt. Hond: Bram, een Jack Russell.

STICHTING DE ZANDLOPER

Aaltje Kloosterman (61) Voorzitter van het bestuur. Woont aan de rand van de Oude Willem.

Jelle Postma (70) Penningmeester. Zou het geld maandag naar de bank brengen.

Gerrit Meinders (66) Oud-penningmeester, in juni 2026 vertrokken na een kasverschil.

Hidde Smit (23) Vrijwilliger, beheert de wildcamera's van de stichting.

OVERIGE GETUIGEN

Joyce Hartman (33) Huisgenote van Femke Lageveen in Oosterwolde, moeder van baby Noor.

Erik en Lies Smeenge Kampeerders op De Heidepieper, met peuter Siem. Tentburen van Marloes Kuiken.

Jesse Wijnja (19) Was met drie vrienden op de parkeerplaats aan de rand van het Aekingerzand.

Harm Vos (57) Melkveehouder, boerderij op 1,2 km van die parkeerplaats.

ONDERZOEK

Lotte Wiersma Inspecteur, Team Recherche Stellingwerven, leidt het onderzoek.

Bert Koopman Rechercheur, verhoort samen met Wiersma.

Sandra Bijlsma Technisch rechercheur (sporenonderzoek).

Okke de Haan Digitaal rechercheur.

mr. E. Brandsma Officier van justitie.

STUK 01 PROCES-VERBAAL VAN BEVINDINGEN zo 13-09-2026 09.40

AANTREFFEN KLUISKRAAK POST BOSBERG

MELDING. Op zondag 13 september 2026 om 07.44 uur meldde Femke Lageveen, excursieleider van Stichting De Zandloper, telefonisch dat in Post Bosberg, het door die stichting gehuurde boswachtershuis aan de oostvoet van de Bosberg te Appelscha, was ingebroken en dat de kluis was opengebroken.

AANKOMST. Om 08.20 uur kwamen wij, verbalisanten Wiersma en Koopman, ter plaatse. Wij troffen daar Femke Lageveen en Henk Oosterhof, beheerder van de post, die om 08.05 uur was gearriveerd. Beiden verklaarden na aankomst niets te hebben verplaatst. Lageveen verklaarde de klink van de kantoordeur te hebben aangeraakt.

SITUATIE. De voordeur aan de oostzijde was op het nachtslot en onbeschadigd. De achterdeur aan de noordzijde was op slot en onbeschadigd. Het toiletraam in de noordgevel (draaikiepraam, ca. 60 bij 45 centimeter, onderkant op 1,10 meter boven maaiveld) stond geheel open. Aan de buitenzijde zagen wij geen breeksporen aan raam of kozijn. Op de vensterbank binnen lagen enkele dennennaalden en wat zand.

In het kantoor stond de vrijstaande kluis open. Het sleutelslot was doorgeboord. Voor de kluis lag een accuboormachine, merk en type genoteerd, met een afgebroken metaalboortje. De accu bleek leeg. Volgens Oosterhof hoort deze boormachine aan het gereedschapsrek in de werkplaats. De kluis was leeg op een map met stichtingspapieren na. Volgens Lageveen ontbreekt een blauwe bankgeldzak met € 6.480 contant geld. Andere vermissingen werden niet vastgesteld; de laptop in het kantoor en de geldkist van de markt (leeg) stonden op hun plaats.

EERSTE GEGEVENS. Op zaterdag 12 september vond bij de post de jaarlijkse Zandloperdag plaats, gevolgd door de nachtexcursie Donker & Sterren (21.00–23.35 uur) met twaalf deelnemers. Na afloop werd het geld in de zaal geteld waar de deelnemers bij waren en om ca. 23.50 uur in de kluis gelegd. Lageveen en Oosterhof verlieten de post om 00.14 uur.

Van de twaalf deelnemers verbleven er negen die nacht aantoonbaar elders (zie stuk 9). Drie deelnemers verbleven in de directe omgeving: Ruben Dijkhuis en Marloes Kuiken, beiden kampeerder op natuurkampeerterrein De Heidepieper (350 meter ten zuidoosten van de post), en Klaas Veldhuis, schipper van de Hillegonda, afgemeerd bij de sluis in Appelscha. Uit eerste gesprekken bleek dat ook Oosterhof en Lageveen na middernacht niet de hele nacht thuis respectievelijk in bed waren geweest. Besloten werd deze

STUK 02 SITUATIESCHETS zo 13-09-2026

PLATTEGROND VAN DE POST

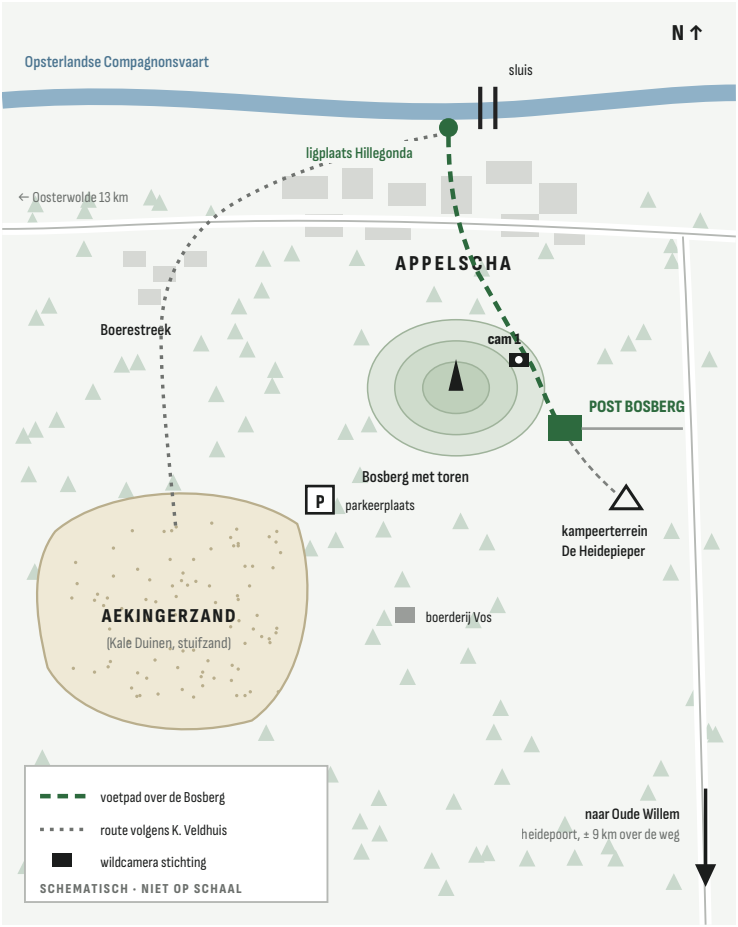

Plattegrond Post Bosberg, getekend door rech. Koopman naar opmeting ter plaatse. De voormalige boswachterswoning wordt sinds 1994 door Stichting De Zandloper gehuurd. Zaal, keuken en werkplaats zijn overdag voor bezoekers toegankelijk; het kantoor heeft een gewone binnendeur zonder slot.

Het toilet is alleen via de werkplaats bereikbaar. Wie naar het toilet gaat, loopt dus langs het gereedschapsrek. De kantoordeur ligt aan de gang, tegenover de keuken. Vanuit de zaal is de kantoordeur niet te zien.

STUK 03 SITUATIEKAART ma 14-09-2026

KAART EN AFSTANDEN

Situatieschets van de omgeving, schematisch. De gestippelde grijze lijn is de route zoals beschreven door K. Veldhuis (verhoor 5); toegevoegd door het team na het verhoor.

STUK 04 FOLDER aug 2026

DE EXCURSIE

STICHTING DE ZANDLOPER PRESENTEERT

DONKER & STERREN

Nachtexcursie in het Drents-Friese Wold

Zaterdag 12 september · 21.00 tot ca. 23.30 uur
Vertrek en terugkomst: Post Bosberg, Appelscha

Twee keer per jaar, rond nieuwe maan, nemen wij u mee de nacht in. U leert sterrenbeelden vinden zonder app, u hoort vleermuizen jagen met onze batdetector en u ervaart hoe stil het bos kan zijn als de mensen slapen.

Waarom rond nieuwe maan? Omdat het dan écht donker is. Op zaterdag 12 september is de maan pas één dag oud: zij gaat kort na de zon onder en de rest van de nacht blijft het maanloos. Bij helder weer ziet u de Melkweg van horizon tot horizon.

Praktisch. € 7,50 per persoon, contant bij vertrek. Warme kleding en stevige schoenen. Neem geen witte zaklamp mee: onze gidsen delen rode lampjes uit. Honden kunnen helaas niet mee. Na afloop warme chocolademelk in de post.

Overdag: de Zandloperdag, onze natuurmarkt, 10.00–16.00 uur. Honing, nestkasten timmeren met de boswachter, roofvogels, streekproducten. Honden aangelijnd welkom.

Folder, aangetroffen op het prikbord in de zaal; ook opgehangen bij de sluis en op De Heidepieper.